

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА ЗА 2015 ГОДИНА

Во текот на 2015 година Институтот за човекови права реализираше активности во насока на исполнување на целите и задачите од стратешкиот план на ИЧП, преку промовирање, унапредување и заштитата на човековите права и слободи преку континуирана едукација на професионалната јавност и анализа на состојбите, организирање на стручни дискусии во рамките на правната професија и дискусии за општата јавност.

АКТИВНОСТИ НА ОРГАНИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ

Институтот за човекови права одржа Изборно годишно собрание на 30 октомври 2015 во ГЕМ клубот, Менада. На Собранието беа усвоени записникот од седницата на Годишно собрание одржана на 09.04.2014 година; Извештајот за работата на ИЧП за 2014 година; Финансиски и Деловен извештај на ИЧП за 2014 година; Усвојување на Програма за работа на ИЧП за 2015 година; Усвојување на Измени и Дополнувања на Статутот на ИЧП. Воедно на ова годишно собрание се изврши избор на членови во Управен и Советодавен одбор на ИЧП. За членови на Советодавен одбор избрани беа следниве членови: Маргарита Цаца Николовска, Агим Мифтари, Вера Коцо, Вања Михајлова, Мерсел Биљали, Махмут Јусуфи, Милојка Калкашлиева, Коста Петровски, Констандин Хаџи Лега, Ирена Цуцулоска, Саше Димовски и Македонско здружение на млади правници.

Како членови на Управен одбор беа избрани: Маргарита Цаца Николовска, Агим Мифтари, Вера Коцо, Вања Михајлова, Татијана Темелкоска, Жарко Хаџи Зафиров и Славица Димитриевска.

За Претседател на ИЧП е повторно избрана судија Маргарита Цаца Николовска.

Во текот на 2015 година се одржаа 4 (четири) седници на Управниот одбор на кои беа разгледувани тековните активности за работата на ИЧП, како и можностите за добивање на проекти.

Во текот на 2015 година беа свикани 4 (четири) седници на Советодавниот одбор на ИЧП.

РЕДОВНИ АКТИВНОСТИ

Институтот за човекови права во текот на 2015 година редовно ги следеше седниците на Судскиот совет на Република Македонија. Сите заклучоци од овие седниците се дел од редовните Мониторинг извештај на Мрежа 23 на која ИЧП е член.

ИЧП во 2015 година активно ја следеше состојбата на човековите права во државата.

Институтот за човекови права упати јавна реакција по објавеното соопштение за јавност на Основен суд Скопје 1 од 1 септември 2015.

ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

„Унапредување на правото на образование на децата Роми со посебен фокус на ромските девојчиња“

Институтот за човекови права (ИЧП) од ноември 2015 до февруари 2016 година го имплементираше проектот „Унапредување на правото на образование. Проектот беше финасиски поддржан од Амбасадата на Канада во Србија, Македонија и Црна Гора. Целта на овој проект беше подобрување на едукацијата на учениците Роми во области каде покажуваат послаб успех по одредени предмети кои што се значајни за унапредување на нивното образование. Во рамките на овој проект, ИЧП во соработка со општините Ѓорче Петров и Гази Баба, склучи меморандум за соработка со 3 основни училишта и тоа ОУ Ѓорче Петров, ОУ Страшо Пинџур и ОУ Његош. Во овие училишта, согласно предвидените активности, се реализирани дополнителни- менторски часови по човекови права, математика, македонски и англиски јазик за учениците Роми. На крајот на проектот исто така е изготвена анализа во која се содржани сите резултати добиени во текот на истражувањето а кои се однесуваат на образованието на децата Роми. Анализата е достапна на следниот линк: <http://www.ihr.org.mk/images/pub/broshuraweb.pdf>.

Како дополнителна активност која произлезе во текот на спроведување на проектот беше изготвено документарното видео кое има цел да се мотивираат ромските девојчиња од основните и средните училишта да продолжат со своето образование и да им се прикажат позитивни примери на жените и девојки Ромки кои преку образованието оствариле успех, станале почитувани и истакнати во своите професионални кругови, и носат општествено одговорни одлуки не само за Ромите туку и за сите граѓани на Р.М. И втората цел е да се прикаже на сите граѓани на Р.М. дека стереотипите треба да се срушат и дека нивното постоење е неосновано имајќи го предвид сè поголемиот број жени Ромки кои се високо-образовни и се вклучени во сите сегменти во општеството. Во видеото успешните жени Ромки го раскажуваат својот пат до успехот, се преставуваат себе си и своето образование, и со самото тоа стануваат одлични примери за девојчињата Ромки во основно и средно

образование. Видеото е достапно на следниот линк:
<https://www.youtube.com/watch?v=kFRhGELLwzM&app=desktop>.

Времетраење: 01.11.2015 - 26.02.2016

Стипендија „Млади Роми“- стипендист Ценифер Целадин

Институтот за човекови права во соработка со Централен Европски Универзитет (CEU) од Будимпешта, финасиран од National Endowment for Democracy, го реализираше проектот „Млади Роми“ преку кој Ценифер Целадин доби работна стипендија во периодот од 8 месеци. Целта на проектот беше ангажирање на дипломирани роми во невладини не-ромски организации. Проектот се спроведуваше освен во Македонија и во Србија. На крајот од проектот стипендистот изготви истражување во областа на високото образование на Ромите.

Времетраење од 01.05.2015-31.12.2015

„Зајакнување на човековите права во процесот на лустрација“

Проектот „Зајакнување на човековите права во процесот на лустрација“ се спроведува од страна на ИЧП од 1 октомври 2015 година и е финансиски поддржан од Холандската Амбасада во Скопје.

Процесот на лустрација отвори голем број на дилеми и незадоволства во македонското општество. Според мислењето на Венецијанската комисија која се изјасни дека "Применетите лустрациски мерки за дела сторени по крајот на тоталитарниот режим можат да бидат оправдани во светлината на исклучителни историски и политички услови, а не во земја со долгорочна рамка на демократски институции, поради тоа што демократиот уставен поредок треба да се брани директно преку спроведување на владеењето на правото и заштитата на човековите права. Политичките, идеолошки и партиски причини не треба да се користат како основа за лустрациски мерки, поради самото тоа што стигматизација и дискриминација на политичките противници не претставуваат прифатливи средства за политичка борба во една држава водена од владеењето на правото.

Како дел од проектот предвидени се две тркалезни маси и изработка на крајна анализа која ќе ги содржи резултатите добиени со истражувањето, анализа на спроведените интервјуа како и компаративно истражување на лустрацискиот процес во други пост-комунистички земји од Централна и Источна Европа, а во текот на овој проект ќе биде објавена конечна анализа на оваа тема.

Времетраење: 01.10.2015 - 30.09.2016

Проект „Зајакнување на механизмите за имплементација на правата на помалите заедници“

Проектот „Зајакнување на механизмите за имплементација на правата на помалите заедници“ поддржан од Амбасадата на САД во РМ кој што започна во септември 2014 година, успешно се реализираше до август 2015 година.

Целта на овој проект беше да се изврши анализа на тековните состојби во врска со промоцијата и заштитата на правата и слободите на малцинствата кои се во износ помалку од 20% од населението на земјата.

Првата компонента беше програма за зајакнување на надлежностите и на капацитетите на граѓанските организации кои ги преставуваат интересите на помалите заедници. Оваа компонента се спроведе во 4 општини во кои беа спроведени обуки поврзани со структурното и оперативното функционирање на граѓанските организации.

Втората компонента се фокусираше на имплементацијата на Законот за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ, преку истражување и изработка на аналитички документ за проценка на степенот на правото на образование и правото на култура на припадниците на помалите заедници во четирите општини.

Времетраење: 01.09.2014 до 31.08.2015

Независен Судски совет на РМ-стремеж и предизвици

ИЧП започна со имплементација на проектот „Независен Судски совет на РМ-стремеж и предизвици“ во 2014 година и успешно го реализираше проектот заклучно со април 2015 година.

Овој проект беше дел од Проектот „Мрежа 23“, финансиран од Европската Унија, кој го спроведуваше Институтот за европска политика (ЕПИ) – Скопје во партнерство со Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија и Центарот за управување со промени.

Целта на овој проект беше зголемување на независноста, објективноста и транспарентноста во работата на Судскиот совет на Република Македонија (ССРМ) со посебен осврт на постапките за избор, разрешување и изрекување на дисциплинските мерки на судиите во РМ.

Проектниот тим на ИЧП редовно ги следеше сите седници на Судскиот совет.

Во текот на декември е спроведена постапка за избор на најповолна понуда на фирма за вршење на телефонски анкети. Како најповолна понуда беше избрана понудата на Агенцијата Рејтинг. Направена беше најпрво пилот анкета, во која се констатираа кои се недостатоците на анкетата и потоа кон крајот на декември беше направена целосната

анкета и резултатите беа доставени на проектниот тим на ИЧП со цел нивна понатамошна обработка.

Во текот на следниот период ИЧП ќе започне со вршење на индивидуални интервјуа со разрешени судии, пензионирани судии, неизбрани судии и судии против кои што се изречени дисциплински мерки.

Времетраење: 01.11.2014 до 30.04.2015

ИНИЦИЈАТИВИ

ИЧП во 2015 година спроведе иницијатива за вклучување на деца од ромска националност во предшколска настава во с. Јурумлери општина Гази Баба. Родителите на децата Роми ја потпишаа иницијативата за вклучување на нивните деца во градинката Морковче с. Јурумлери при градинката 25 Мај во општина Гази Баба. Иницијативата беше испратена до одговорните лице на проектот „Инклузија на децата Роми од предучилишни установи“ кој што се спроведува од Министерство за труд и социјална политика а е финансиран од Ромскиот образовен фонд од Будимпешта.

УЧЕСТВО НА ОБУКИ

Во текот на 2015 година вработените во ИЧП беа присутни на повеќе обуки и настани, меѓу кои:

- Обука за обучувачи за човекови права организиран од МЗМП поддржан од УСАИД одржана на 24 јануари во Хотел ТЦЦ Гранд Плаза, Скопје (Присутствувала од ИЧП: Ирена Цуцулоска)
- Конференција „Македонија 2015: Европски реформи или несрекен нов изум?“ организирана од МЦЕТ поддршка од ФООМ, одржана на 5 февруари во Дипломатик, Скопски саем (Присутни од ИЧП: Кристина Дода);
- Дискусија „Усогласеност на националната правна рамка во обраста на судскиот ситем во рамки на поглавјето 23- Правосудство и темелни права“ организирано од Асоцијација за развојни иницијатива „Зенит“, одржано на 6 февруари во Скопски саем (Присутни од ИЧП: Ирена Цуцулоска);
- Работилница за Односи со јавноста организирано од ТАКСО Скопје, оржано на 24-27 февруари во Маврово (Присутни од ИЧП: Џенифер Целадин и Саше Димовски);
- „Интеракција со ОН механизмите за човекови права можности во 2015 организирано од ОН Скопје, одржано на 4 март во канцеларијата на ОН Скопје (Присутни од ИЧП: Кристина Дода);
- „Родово еднакво општество: состојби и предизвици“ одржано на 9 март во Хотел Холидеј ИН, Скопје (Присутни од ИЧП: Кристина Дода и Јелена Кадриќ);
- Работилница „Промоција и заштита на концептот на еднаквост и недискриминација“ организирана од Хелсиншки комитет, одржано на 24 март во Хотел Порта Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Целадин);

- Промоција на Годишен извештај на Хелсиншки Комитет „Мрежа за заштита од дискриминација“ одржано на 21 април (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин);
- Конференција „Улогата на граѓанското општество во политичкото општество. Трансформација искуства од Полска и Македонија, организирана од НДИ во соработка со УЈИЕ, одржано на 30 април (Присутни од ИЧП: Кристина Дода);
- Видео Комитетот против тортура при разгледување на извештајот на Р.Макеоднија одржано на 4 мај во Хотел Арка (Присутни од ИЧП: Кристина Дода);
- Презентација на акциски грантови ЦИВИКА МОБИЛИТАС одржана на 5 мај во МКЦ Скопје (Присутни од ИЧП: Кристина Дода и Јелена Кадриќ);
- „Крiza во Македонија“ организирана од ЦИВИЛ одржана на 14 мај (Присутни од ИЧП: Јелена Кадриќ);
- 3-та координативна средба со Владини институции НВО и Меѓународни организации организирана од МТСП и ОБСЕ одржано на 14 мај во Клуб на Пратеници Скопје (Присутни од ИЧП: Кристина Дода и Џенифер Џеладин);

Промоција на мобилна апликација организирана од Метаморфозис, одржана на 22 април во ЕУ инфо центар Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин);

- Студиска посета „EU legal framework and Policies on Fundamental Rights and Anti Discrimination“ 9-11 јуни Брисел, Белгија. Организирана од ТАКСО МК. Присутни од ИЧП: Кристина Дода;
- Презентација на проект за судство организирано од Центар за правни истражувања и анализи, одржано на 13 јули во ЕУ инфо центар Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин);
- Средба Поведување на Actio popularis за сегрегација на децата Роми во образованието, организирано од Хелсиншки комитет и ОБСЕ, одржан на 14 јули во Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин Јелена Кадриќ Вера Коцо);
- Презентација „Јакнење на капацитетите на органите за проведување со задржани и осудени лица, организирано од Совет на Европа во Македонија, одржано на 10 септември во Хотел Александар Палас (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин и Јелена Кадриќ);
- Работен Состанок Поведување на Actio popularis за сегрегацијата на децата Роми во образованието организиран од Хелсиншки комитет и ОБСЕ, одржан на 18 септември во ЛГБТИ Центар за поддршка Скопје (Присутни од ИЧП: Маргарита Цаца Николовска, Вера Коцо, Џенифер Џеладин и Јелена Кадриќ);
- Конференција за печат Презентација на Националната стратегија за развој на пенитенцијарниот систем организирано до Совет на Европа во Македонија, одржано на 29 септември во Хотел Холидеј ИН Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин и Јелена Кадриќ);
- Конференција за сегрегација на децата роми организирана од ЕРРЦ Бидимпешта, одржана на 4-7 октомври во Белград
- Конференција „Ограничување на правото на слобода на движење на Ромите на граничните премини“ организирано од Народен правобранител и ОБСЕ, одржан на 14 октомври во Хотел Холидеј ИН Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Џеладин Јелена Кадриќ);

- Дебата по повод 10- годишен јубилеј од работата на НРЦ одржано на 27 октомври во ЕУ инфо центар Скопје (Присутни од ИЧП: Џенифер Целадин);
 - Промоција на ЕУ твининг лајт проект „Промоција на надлежностите на Народниот правобранител и јакнење на институционалните капацитети организиран од Народниот правобранител, одржан на 28 октомври во ЕУ инфо центар Скопје (Присутни од ИЧП: Маргарита Цаца Николовска, Кристина Дода и Џенифер Целадин);
 - Обука “Уставниот суд и Европскиот суд за човекови права како механизми за заштита на основните човекови права” организирана од ресурсниот центар на ТАКСО воден од Македонски центар за меѓународна соработка на 27-29 ноември 2015 година, во Попова Кула, Демир Капија. (Присутни од ИЧП: Филип Медарски)
 - Работилница за национални малцинства, организирано од Civic Solidarity Platform and Helsinki Committee Serbia, 30 ноември, Белград, Србија. (Присутни од ИЧП: Јелена Кадриќ)
-

СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ

Официјалната Facebook страна на ИЧП во текот на 2015 беше редовно ажурирана со податоци за ИЧП, активности, настани, известувања и фотографии. Преку овој социјален медиум ИЧП на секојдневна база врши промоција на човековите права и слободи.

Страната на ИЧП на Facebook е достапна на следниот линк:
<https://www.facebook.com/Институт-за-човекови-права-ИЧП-Institute-for-Human-Rights-IHR>.

ЧЛЕНСТВО

Во 2015 се примени 11 нови членови во Институтот за човекови права.

Новите челнови на ИЧП за 2015 се следните:

- Лилјана Цветаноска
- Билјана Котевска
- Филип Медарски
- Мирослав Драганов
- Агрон Салиу
- Фатон Пачуку
- Петар Јорданоски
- Александар Ванчоски
- Билјана Смилевска
- Ирена Цуцулоска
- Сандра Бузлиева

Претседател на Управниот одбор,
Мargarита Цаца Николовска

